

Tulkkauksen työelämätoimikunnan tilannekuva v. 2022–2023

Työelämätoimikunta on laatinut tilannekuvan toimialansa tutkintojen näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadusta. Työelämätoimikuntien tehtäviin kuuluu tuottaa vuosittain tietoa ammatillisen koulutuksen näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadusta omalla toimialallaan (Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta 673/2017). Tätä tehtävää varten työelämätoimikunnilla on ollut käytössään seuranta-, arviointi- ja palautetietoa muun muassa Opetushallinnon tilasto-, ohjaus- ja säätelypalvelusta ja kansallisesta KOSKI-tietovarannosta. Vuoden 2022 suoritustiedot on annettu toimikuntien käyttöön vuoden 2023 keväällä. Tämän ajankohdan jälkeen KOSKI-dataan tehdyt oppilaitosten tekemät mahdolliset korjaukset eivät näy tässä tilannekuvassa. Sama koskee vuoden 2023 suoritustietojen tilastotietoja, jotka on poimittu KOSKI-tietokannasta 2024 alkuvuodesta. Tarkistetut suoritustiedot julkaistaan myöhemmin Opetushallinnon tilastopalvelussa Vipunen.fi -sivustolla. Tilannekuvassa käytetyt tiedot on poimittu KOSKI-tietokannasta suoraan siinä muodossa kuin oppilaitokset ovat ne ilmoittaneet. Tilastot voivat sisältää puutteellisia tai virheellisiä tietoja. Esimerkiksi teknisien syitten takia kaikki oppilaitosten omiin opintohallintojärjestelmiin kirjatut tiedot eivät ole siirtyneet KOSKI-tietokantaan oikein, jolloin tieto tilastoituu ”ei tietoa”/”ei ilmoitettu” -kohtien alle. Siirtymäajalla olevat tutkinnot eivät sisälly määrällisiin tietoihin. Koulutuksen järjestäjien järjestämisluvuissa koulutuksen järjestäjien aktiivisuus määritellään sillä, onko koulutuksen järjestäjältä kirjautunut tutkintojen tai tutkinnon osien suorituksia joko 2022 tai 2023 toimikunnalle toimitetun KOSKI-datan perusteella. Lähdemateriaalina on ollut esimerkiksi toimikuntien vierailukäyntiraportit, oikaisupyynnöt ja lausunnot.

Tutkintojen ja tutkinnon osien suoritustiedot

	2022	2023	2022	2023
Tutkintojen ja tutkinnon osien suoritukset	koko tutkinto	koko tutkinto	tutkinnon osat	tutkinnon osat
Asioimistulkkauksen ammattitutkinto	49	37	302	286
Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinto	16	12	73	75
Puhevammaisten tulkkauksen erikoisammattitutkinto	38	21	137	111
Yhteensä	103	70	512	472

Tutkintojen ja tutkinnon osien määrien kehitys

Koko tutkinnon suoritukset	koko tutkinto		muutos %
	2022	2023	
Asioimistulkkauksen ammattitutkinto	49	37	-24 %
Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinto	16	12	-25 %
Puhevammaisten tulkkauksen erikoisammattitutkinto	38	21	-45 %

Tutkinnon osien suoritukset	tutkinnon osat		muutos %
	2022	2023	
Asioimistulkkauksen ammattitutkinto	302	286	-5 %
Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinto	73	75	3 %
Puhevammaisten tulkkauksen erikoisammattitutkinto	137	111	-19 %

Opiskelun tavoitteena suorittaa tutkinnon osa tai osia / tavoitteena suorittaa koko tutkinto

Opiskelun tavoitteena koko tutkinto (tutkinnon osittain)	2022	2023	muutos %
Asioimistulkkauksen ammattitutkinto	276	267	-3 %
Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinto	73	73	0
Puhevammaisten tulkkauksen erikoisammattitutkinto	133	109	-18 %

Opiskelun tavoitteena tutkinnon osia (tutkinnon osittain)	2022	2023	muutos %
Asioimistulkkauksen ammattitutkinto	26	19	-27 %
Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinto	0	0	0
Puhevammaisten tulkkauksen erikoisammattitutkinto	4	2	-50 %

Asioimistulkkauksen ammattitutkinto*	2022	2023
arabia	11	4
venäjä	10	13
ukraina	5	7
persia	4	4
kurdi (sorani)	4	1
somali	4	1
englanti	3	
turkki	3	
dari	2	
ranska	2	2
viro	2	1
bengali	2	
swahili	1	
mand. kiina	1	
saksa	1	
portugali	1	
bulgaria	1	
thai	1	
italia	1	
tamili	1	
puola		2
nepali		1
romani		1

Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinto*	2022	2023
ranska	4	
englanti	3	1
arabia	2	4
kiina	2	
espanja	1	
hollanti	1	1
norja	1	
ruotsi	1	
persia	1	
japani		1
turkki		1
venäjä		3

*Koulutuksen järjestäjän ilmoittamat kielitiedot.

*Koulutuksen järjestäjien ilmoittamat kielitiedot.

Pohdintoja

Asioimistulkkauksen ammattitutkinnon suorittajista suurimmalla osalla on opiskelun tavoitteena suorittaa koko tutkinto. Pienemmällä osalla on opiskelun tavoitteena suorittaa pelkästään tutkinnon osa tai osia. Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinnossa kaikilla

tutkinnon suorittajilla on tavoitteena suorittaa koko tutkinto. Alalla nähdään tärkeänä koko tutkinnon suorittaminen.

Puhevammaisten erikoisammattitutkinnossa suoritetuissa tutkinnon osissa suurimmalla osalla on ollut opiskelun tavoitteena suorittaa koko tutkinto, kun taas valinnaisessa tutkinnon osassa opiskelun tavoitteena oli suorittaa tutkinnon osa. Puhevammaisten erikoisammattitutkinnon tutkinnon osassa Kommunikaatiomenetelmien ohjaus on tavoitteena ollut suurelta osin vain tämän yhden tutkinnon osan suorittaminen. Muuten on suurin osa suorittamassa koko tutkintoa. Tähän ei siis ole tullut merkittävää muutosta vuosina 2022-2023.

Tutkintojen järjestäminen

Järjestämisluvat / Aktiiviset koulutuksen järjestäjät

Tutkinto	Järjestämisluvat 2022	Järjestämisluvat 2023	Aktiiviset järjestäjät 2022	Aktiiviset järjestäjät 2023
Asioimistulkkauksen ammattitutkinto	5	5	3	3
Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinto	1	1	1	1

Puhevammaisten tulkkauksen erikoisammattitutkinto	10	10	4	3
--	----	----	---	---

Pohdintoja

Muutokset tutkintojen järjestämislupien määrässä

Järjestämislupien määrässä ei ole tapahtunut muutoksia.

Tutkintojen järjestäminen sekä tutkintojen ja tutkinnon osien suoritusten jakautuminen koulutuksen järjestäjien välillä

Asioimistulkkauksen ammattitutkintoja järjesti kolme viidestä järjestämisluvan saaneista.

Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkintoa järjesti vain yksi oppilaitos, joka oli ainoa järjestämisluvan haltija.

Puhevammaisten erikoisammattitutkintoa järjesti neljä kymmenestä luvan haltijasta vuonna 2022 ja vuonna 2023 kolme.

Tutkintojen järjestämisen kattavuus maantieteellisesti ja kielellisesti

Asioimistulkkauksen ammattitutkinto: Tutkintoa järjestävät oppilaitokset sijaitsevat Helsingissä, Tampereella ja Huittisissa. Monimuoto-opinnot mahdollistavat sen, että opiskelijat voivat hakea koulutukseen eri puolilta maata. Vuosina 2022 ja 2023 yksikään ruotsinkielinen oppilaitos ei järjestänyt tutkintoja. Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinnon ainoa tutkinnon järjestäjä on Tampereella. Monimuoto-opinnot mahdollistavat sen, että opiskelijat voivat hakea koulutukseen eri puolilta maata.

Puhevammaisten erikoisammattitutkinto: Tutkintoa järjestävät oppilaitokset sijaitsevat vuonna 2022 Jyväskylässä, Kaarinassa, Joensuussa ja Vaasassa, vuonna 2023 Jyväskylässä, Kaarinassa ja Joensuussa. Vuonna 2022 ja vuonna 2023 yksikään ruotsinkielinen oppilaitos ei järjestänyt tutkintoja. Puhevammaisten erikoisammattitutkinnon voi suorittaa ainoastaan kielipareissa suomi-puhevammaisten tulkkaus ja ruotsi-puhevammaisten tulkkaus. On kuitenkin viitteitä siitä, että puhevammaisten henkilöiden oikeustulkkaukselle on tarvetta. Näin ollen olisi suotavaa, että myös puhevammaisten oikeustulkkauksen saralla olisi mahdollista pätevyitä siten, että pätevytminen mahdollistaisi pääsyn oikeustulkkipäätöksiin.

Näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laatu

Näyttöjen suorituspaikkojen jakautuminen 2022 (%)

Tutkinto	työpaikka	oppilaitos	työpaikka ja oppilaitos	ei tietoa
Asioimistulkkauksen ammattitutkinto	21 %	31 %	28 %	20 %
Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinto	-	87 %	-	13 %
Puhevammaisten tulkkauksen erikoisammattitutkinto	87 %	4 %	4 %	5 %

Näyttöjen suorituspaikkojen jakautuminen 2023 (%)

Tutkinto	työpaikka	oppilaitos	työpaikka ja oppilaitos	ei tietoa
Asioimistulkkauksen ammattitutkinto	24 %	39 %	19 %	18 %
Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinto	-	97 %	1,5 %	1,5 %
Puhevammaisten tulkkauksen erikoisammattitutkinto	84 %	5 %	-	11 %

Ammatillisten tutkinnon osien kaksikantaisuuden toteutuminen arvioinnissa 2022 ja 2023*

Tutkinto	opettaja ja työelämän edustaja 2022	opettaja ja työelämän edustaja 2023	ei tietoa 2022	ei tietoa 2023

Asioimistulkkauksen ammattitutkinto	73 %	67 %	8 %	2 %
Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinto	30 %	87 %	52 %	2 %
Puhevammaisten tulkkauksen erikoisammattitutkinto	93 %	88 %	5 %	12 %

*luvuissa ei ole mukana yhteiset tutkinnon osat ja niiden osa-alueet eikä tunnustetut tutkinnon osat

Opiskelijapalautteen keskiarvot* (päättökysely)

Tutkinto	keskiarvo näyttö 2022	keskiarvo näyttö 2023	keskiarvo kaikista kysymysryhmistä 2022	keskiarvo kaikista kysymysryhmistä 2023
Asioimistulkkauksen ammattitutkinto	4,6	4,6	4,5	4,5
Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinto	4,4	4,4	4,4	4,3
Puhevammaisten tulkkauksen erikoisammattitutkinto	4,9	4,9	4,3	4,3

* Arviointiasteikko 1-5

Työpaikkakysely 2022–2023*

Tutkinto	keskiarvo 2022	keskiarvo 2023
Asioimistulkkauksen ammattitutkinto	-	-
Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinto	-	-
Puhevammaisten tulkkauksen erikoisammattitutkinto	3,8	3,2

* Arviointiasteikko 1-5

Työpaikkaohjaajakysely 2022–2023*

Tutkinto	keskiarvo 2022	keskiarvo 2023
Asioimistulkkauksen ammattitutkinto	-	-
Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinto	-	-
Puhevammaisten tulkkauksen erikoisammattitutkinto	4,3	4,2

* Arviointiasteikko 1-5

Pohdintoja

Opiskelija- ja työelämäpalautte

Opiskelijapalautteessa annetut keskiarvot ovat erittäin hyviä kaikissa tulkkauksen tutkinnoissa. Asioimistulkkauksen ammattitutkinnon ja oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinnon näyttöjä järjestetään simuloidusti oppilaitoksissa, joten opiskelija ei pääse vaikuttamaan näyttöjen sisältöihin. Tämä saattaa selittää hiukan alemman keskiarvon kysymyksen kohdassa "voiko opiskelija itse vaikuttaa näyttöjen suunnitteluun". Simuloidut näytöt järjestetään kaikille opiskelijoille saman tasoisina ja saman sisältöisinä.

Työelämäpalautteiden ja työpaikkapalautteiden osalta asioimis- ja oikeustulkkauksessa todettakoon, että työpaikalla tapahtuvaa oppimista ei järjestetä erikseen, koska suurin osa tutkintojen suorittajista on jo työssä toimivia tulkkeja ja tulkkausalan yrityksillä ei ole mahdollisuutta järjestää työssäoppimisjaksoja. Jo näyttöjärjestelyistä sopiminen ja muutoksiin reagoiminen tutkinnon suorittajien ja viranomaisasiakkaiden kesken on itsessään resurssija sitovaa toimintaa. Näistä syistä johtuen palautekyselyssä ei ole vastauksia tässä kohtaa.

Kaksikantaisuuden toteutuminen

Kaksikantaisuus on asioimistulkkauksen ja oikeustulkkauksen tutkintojen osalta toteutunut hyvin toimikunnan tutkinnoissa. Tosin tietojen siirtymisessä järjestelmästä toiseen on ollut ongelmia. Harvinaiset kielet ja niihin arvioijien löytäminen on oma haasteensa niin asioimistulkkauksessa kuin oikeustulkkauksessa. Työelämäarvioijien löytäminen ei ole helppoa, ja osittain tämän takia perehdyttäminen arviointiin tapahtuu yleensä yksilöperehdytyksenä sitä mukaa, kun sopiva arvioija löytyy. Opettaja-arvioijat perehdyttävät tulkkauksen arvioijat. Myös mahdolliset esteellisyysdet on täytynyt selvittää ennen varsinaista arviointia.

Työelämänäyttöjen järjestämiseen liittyy paitsi käytännön haasteita, myös isompia periaatteellisia etiiikkaan ja vastuisiin liittyviä kysymyksiä. Kouluttajat toteavat, että vaikka lähtökohtaisesti näytössä tulisi olla paikalla vähintään toinen arvioijista, tämä ei välttämättä toteudu työelämänäytöissä. Tällöin keskeisiksi nousevat erityisesti asiakastilanteen tallentamiseen, tietosuojaan ja opiskelijan rooliin ja vastuuseen liittyvät kysymykset.

Puhevammaisten erikoisammattitutkinnon osalta kaksikantaisuus toteutuu jokaisessa tutkinnon osassa kaikilla opiskelijoilla. Työntekijä- /työnantaja-arvioija on paikalla fyysisesti vähintään toisessa ja kolmannessa tutkinnon osassa. Opettaja-arvioija voi olla fyysisesti yksin paikalla vastaanottamassa ensimmäisen tutkinnon osan näytön. Arviointi tehdään siten, että vastuukouluttaja arvioi valtaosan ja työelämäarvioija ottaa kantaa varsinaiseen näyttötilanteeseen. Arvioijien perehdytystä toteutetaan sekä paikan päällä oppilaitoksissa että sähköpostitse / puhelimitse. Jokainen arvioija saa perehdytyspaketin, joka sisältää arviointilomakkeet ja esittelykirjeen.

Näyttöjen suorituspaikkojen jakautuminen

Asioimistulkkauksen ammattitutkinnossa näyttöjen suorituspaikkoja oli vuonna 2022 21 % työpaikalla, oppilaitoksessa 31 %, työpaikka ja oppilaitos 28 % sekä 20 % ei tietoa. Vastaavasti prosentit olivat vuonna 2023 työpaikka 24 %, oppilaitos 39 %, työpaikka ja oppilaitos 19 % ja ei tietoa 18 %. Suuria muutoksia ei siis ollut näiden osalta. Oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinnossa vuonna 2022 näytöistä 87 % tapahtui oppilaitoksessa ja vuonna 2023 81 %. Vuoden 2023 osalta huomioitavaa on se, että vain 1,5 % näytöistä tapahtui työpaikalla ja oppilaitoksessa. Puhevammaisten tulkkauksen erikoisammattitutkinnossa vuonna 2022 näytöistä tapahtui työpaikalla 87 % ja vuonna 2023 84 %. On edelleen epäselvää, miksi tieto näyttöjen suorituspaikasta ei edelleenkään kirjaudu järjestelmään oikein.

Näyttöympäristöt ja niiden soveltuvuus osaamisen osoittamiseen

Sosiaalialan sekä kasvatus- ja koulutusalan toimintaympäristöt soveltuvat hyvin aidoissa työtilanteissa järjestettäviin tulkkausnäyttöihin. Puhevammaisten tulkkauksen osalta näyttöympäristöt soveltuvat hyvin. Toimikunnan jäsenten näkemyksen mukaan tämä heijastuu myös näyttöjen korkeaan suoritusprosenttiin aidoissa työtehtävissä.

Perustelut oppilaitoksissa järjestettäville näytöille

Tulkkausnäytön järjestäminen työelämässä on haastavaa sellaisissa viranomaistilanteissa, joissa käsitellään asiakkaan henkilökohtaisia, usein hyvin intiimejä ja arkaluonteisia asioita. Tällaisia ovat erityisesti tulkkaukset terveysalan toimintaympäristöissä ja tulkkaukset maahanmuuttoasioissa sekä poliisin ja oikeusalan toimintaympäristöissä. Esim. turvapaikkapuhutteluihin ja poliisikuulusteluihin eivät ulkopuoliset pääse. Tällöin oppilaitoksessa (käytännössä paikan päällä tai Teamsissa) järjestettävä simuloitu näyttö, joka jäljittelee mahdollisimman tarkasti aitoa työelämän tulkkaustilannetta, on usein ainoa toimiva vaihtoehto. Simuloitujenkin näyttöjen järjestämiseen liittyy haasteita, sillä samaan aikaan yhteen pitää saattaa tulkattavat asiakkaat (viranomaiset ja muunkieliset henkilöt), arvioijat molemmista työkielistä ja oppilaitoksen edustaja järjestelytehtävissä.

Aidoissa työelämätilanteissa tulkkausnäyttöjen tallentamistarve luo myös omat haasteensa - työelämäarvioija (toisen työkielen arvioija) ei välttämättä pääse usein lyhyellä varoajalla järjestyneeseen tulkkausnäyttöön mukaan, jolloin arviointi tapahtuu tallenteen perusteella. Tallentamiseen kysytään asianosaisilta lupa kirjallisesti tai suullisesti, eivätkä viranomaiset tai muunkieliset asiakkaat halua aina antaa lupaa. Tällöin ei myöskään näytön antaminen onnistu. Kielten arvioijat ja opiskelijat ovat eri puolilla Suomea, mikä usein estää paikan päällä tapahtuvan näytön arvioinnin, ja lisäksi tulkkauksen peruuntumisia tapahtuu usein.

Simuloidut näytöt tulevat kyseeseen myös silloin, jos opiskelijan työkielillä ei jossain toimintaympäristössä ole näköpiirissä tilaisuuksia osaamisen osoittamiseen työelämänäytöissä. Näytön järjestäminen oppilaitoksessa takaa

tällaisissa tapauksissa sen, ettei opiskelijan valmistuminen viivästy kohtuuttomasti. Jos simuloituun näyttöön päädytään, samalla voidaan varmistua siitä, että näyttö on riittävän laaja kattamaan tutkinnon osan kaikki ammattitaitovaatimukset eikä näin ollen tarvita useampia näyttökertoja.

Yleistykset oikaisupyynnöistä

Toimikunnalle saapui vuonna 2023 kaksi oikaisupyynnöä käsiteltäväksi.

Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmien tilanne

Koulutuksen järjestäjän tulee laatia osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelma ammatillisiin tutkintoihin. Suunnitelma on tutkintokohtainen. Se kattaa ne tutkinnon tai koulutuksen osat, joita oppilaitoksessa järjestetään. Suunnitelman laatii koulutuspäällikön määräämä tutkintovastaava (tai tiimi) ja sen hyväksyy koulutuksen järjestäjän tutkintotoimieliin. Muutokset osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmaan hyväksytetään tutkintotoimielimellä. Tutkinnon vastuuhenkilö vastaa siitä, että osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmat ovat ajantasaisia. Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelma on arjen työkalu, joka ohjaa työskentelyä näyttötutkintojen parissa. Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmaan on tarkasti kirjattu mm. näyttöjen järjestäminen ja arviointi sekä osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen. Viimeisimpänä suunnitelmaan on tarkennettu salassapitoon ja tietosuojaan liittyviä asioita, koskien työelämänäyttöjen tallentamista ja tallenteiden käsittelyä.

Henkilökohtaistamisen toteutuminen käytännössä

Opiskelijapalautteessa olleet henkilökohtaistamiseen liittyvät keskiarvot olivat erittäin hyviä. Koulutuksen järjestäjät panostavat henkilökohtaistamiseen tekemiseen heti alkuvaiheessa. Suunnitelmia tarkistetaan säännöllisesti ja keskusteluja työelämän kanssa käydään tiiviisti.

Kehittämiskohteet järjestäjien toiminnassa toimikunnan näkemyksen mukaan

Asioimistulkkauksen ja oikeustulkkauksen tutkintojen osalta koulutuksen järjestäjät ovat nostaneet keskusteluissa esiin mm. sen, että joustavuuden tarve opiskelussa on lisääntymässä. Tutkintojen järjestäjät pystyvät tarjoamaan joustavia ratkaisuja opiskeluun työn ohessa. Myös pelkän tutkinnon osan tai osien suoritusmahdollisuuksia lisäämällä voitaisiin vaihteittain vähentää kokonaan ilman ammattipätevyyttä työskentelevien tulkkien määrää. Koulutusmääriä olisi tulkkausalla ylipäätään lisättävä.

Koulutuksen järjestäjien välinen yhteistyö on näyttöjen arvioinnin yhtenäistämiseksi tiivistä ja tuloksellista kuten myös työelämätoimijoiden kanssa tehtävä yhteistyö. Kolme oppilaitosta yhdessä järjesti syksyllä 2023 työelämäyhteistyön kehittämiseksi seminaaripäivän, johon osallistui tulkkausalan yrityksiä ja oppilaitosten tulkkausopiskelijoita. Työelämätoimijat ja tutkinnon järjestäjät toimivat hyvässä yhteistyössä työelämänäyttöjen järjestämisessä. Resurssien niukkuus ei edesauta pitkäjänteistä kehittämistä (esim. verkostoyhteistyö, eri kielten arvioijat ja näyttöympäristöt). Suotavaa olisi, että tähän kehittämistyöhön olisi mahdollista osoittaa resursseja vaikkapa Opetushallituksen rahoittaman projektin turvin.

Puhevammaisten tulkkauksen erikoisammattitutkinnon osalta työelämäyhteistyöhön liittyy paljon koulutuksen järjestäjästä riippumattomia haasteita, joiden ratkomisessa sekä oppilaitosyhteistyö että koulutuksen järjestäjän oma työelämäryhmä voivat olla avuksi. Iso osa työelämäkontakteista on opiskelijan omien verkostojen varassa, ja lyhytkin pakollinen työharjoittelu voisi tasapuolistaa opiskelijoiden mahdollisuuksia. Tämä olisi ymmärrettävästi resursseja sitova panostus, mutta sen toteutusmahdollisuuksia olisi hyvä punnita yhdessä muiden koulutuksen järjestäjien ja työelämätoimijoiden kanssa.

Yhteiset tutkinnon osat ja niiden osa-alueet

Toimikunnan toimialaan kuuluvissa tutkinnoissa ei ole yhteisiä tutkinnon osia ja niiden osa-alueita.

Tutkintojen perusteiden ja tutkintorakenteen toimivuus

Pohdintoja

Tutkinnon perusteiden työelämävastaavuus

Asioimistulkkauksen ammattitutkinnon ja oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinnon perusteet vastaavat työelämässä vaadittavaa osaamista melko hyvin. Kuitenkin esim. tulkkausalan digitalisaatio ja tekoäly tuovat päivittämistarpeita. Tulkin työ ja tutkinnon perusteet ovat hyvin vaativat, joten tutkintojen suorittamiseen täytyy

varata riittävästi aikaa tulkin laajoja työympäristöjä ajatellen. Tulkin ammatti on yleensä itsensä työllistäjänä harjoitettu ja tulkkien yrittäjyysosaamista tulee vahvistaa. Se vaatii päivittämistä myös kilpailutusten tuntemisen osalta. Puhevammaisten tulkkauksen erikoisammattitutkinnon perusteet on uudistettu vuonna 2020, eikä niiden osalta ole muutostarpeita.

Kokemukset tutkinnon perusteiden toimivuudesta

Asioimistulkkauksen ammattitutkinnon ja oikeustulkkauksen erikoisammattitutkinnon perusteet ovat hyvin toimivat, mutta vaativat suuren määrän erilaisia kirjallisia ja suullisia näyttöjä. Tutkinnon suorittamisen vaativuus välillä yllättää opiskelijat. Tutkinnon suorittaminen määräajassa edellyttää opiskelijalta sitoutumista ja itseohjautuvuutta sekä kouluttajalta kymmeniä ohjaustunteja opiskelijaa kohden.

Toimikunta ehdottaa, että toimikunnan toimialaan kuuluvien tutkintojen muodostumiseen lisätään valinnaisiin tutkinnon osiin mahdollisuus tunnistaa ja tunnustaa yliopistojen ja korkeakoulujen tulkkauksen/kääntämisen opintoja/tutkintoja sekä muita tulkkien toimintaympäristöihin soveltuvia opintoja/tutkintoja.

Tutkintorakenteen toimivuus

Tulkkausalan toimintaympäristöt ovat olleet muutoksessa, joten tutkinnon perusteita avattaessa on syytä päivittää niitä vastaamaan paremmin työelämän käytäntöjä. Paikallisten tutkinnon osien sisällyttäminen tutkintorakenteeseen olisi tervetullutta joustavuuden lisäämiseksi.